

Vodeće okupljanje u plinskoj struci

Ispunjena
dvorana
najbolje govori
o zanimanju za
Plinarski forum

NAKON PET GODINA, KONAČNO PORAST POTROŠNJE PLINA!

Zaustavljen je trend pada potrošnje plina! Naime, u plinskoj godini 2015/2016. prvi put od 2010. došlo je do porasta potrošnje plina i to za 2,7%, što je sramežljiv, ali ipak optimističan pokazatelj za hrvatsko plinsko gospodarstvo. To je svakako bio jedan od glavnih naglasaka 15. plinarskog foruma koje je i ove godine okupio sve najvažnije članove 'plinskog lanca'.

Već 15. po redu Plinarski forum potvrdio se kao vodeće okupljanje u plinskoj i svim srodnim strukama, što najbolje dokazuje oko 170 sudionika tog već tradicionalnog stručnog skupa u organizaciji tvrtke ENERGETIKA MARKETING u zagrebačkom hotelu 'Antunović'. Uostalom, svojevrsna potvrda njegovog značaja ne samo za plinsku tehniku i gospodarstvo, već i za sva s time povezana stručna područja ove je godine svakako bila nazočnost čak tri visoka državna dužnosnika u uvodnim i pozdravnim govorima.

Plinsko gospodarstvo u Hrvatskoj

Na početku prve tematske cjeline uvodnim riječima tako su se okupljenima obratili visoki predstavnici Ministarstva gospodarstva, Ministarstva graditeljstva i prostornog uređenja i Ministarstva poduzetništva i obrta.

Pri tome je mr. sc. Zdeslav MATIĆ, dipl. ing., pomoćnik ministra gospodarstva, zadužen za energetiku i rudarstvo, istaknuo da će uskoro biti predstavljene smjernice niskouglijasnog energetskeg razvoja Hrvatske, na temelju čega bi do kraja godine trebala biti napravljena nova Strategija energetskeg razvoja, koju struka već godinama iščekuje. Uz to, najavljen je i novi Zakon o tržištu plina, kojim će se stvoriti preduvjeti za krajnju liberalizaciju tržišta od 2017. godine, što bi ipak trebalo značiti i određeno povišenje cijena plina za krajnje korisnike. Konačno, vezano uz najveći plinski projekt u Hrvatskoj, izgradnju terminala za ukapljeni prirodni plin, potvrđeno je da je donesena odluka o gradnji plutajućeg terminala (FSRU).

U sljedećem je izlaganju mr. sc. Danijel ŽAMBOKI, dipl. ing., pomoćnik ministarstva graditeljstva i prostornog uređenja, zadužen za graditeljstvo i energetske učinkovitost u zgradarstvu, najavio da će se uskoro smanjiti potrebna 'administracija' za ostvarenje bilo kakvih projekata u graditeljstvu, odnosno ubrzati postupci ishoda dozvola, što će uvelike olakšati i ubrzati gradnju. No, istodobno je napomenuo kako bi svi sudionici u gradnji aktivnije trebali sudjelovati i u predlaganju i donošenju zakona i propisa.

Terminal za LNG u svojem je uvodnom izlaganju spomenuo i Darko HORVAT, dipl. ing., ministar poduzetništva i obrta, napomenuvši da o tom projektu sada konačno postoji konsenzus u Vladi. Ipak, istaknuo je da će svakako trebati prilagoditi postojeći plinski transportni sustav, kako bi mogao preuzeti dodatne količine plina koje će pristizati s terminala. Isto tako, ponovio je da će MINPO i sva druga državna dijela nastaviti sustavno raditi na olakšavanju rada poduzetnicima jer je to jedini put do uspješnog hrvatskog gospodarstva.

U uvodnom dijelu Foruma okupljenima su se obratili i do sada redoviti sudionici skupova koje organizira ENERGETIKA MARKETING, a koji danas obnašaju visoke dužnosti: bili su to pomoćnik ministra gospodarstva...

... pomoćnik ministra graditeljstva i prostornog uređenja...

... i ministar poduzetništva i obrta

Osim visokih državnih dužnosnika, svakako treba istaknuti i buduće stručnjake za plinske instalacije - nekoliko najboljih učenika zagrebačke Škole za montažu instalacija i metalnih konstrukcija

Nakon toga se dr. sc. Nikola VIŠTICA, dipl. ing., direktor Sektora za plin i naftu Hrvatske energetske regulatorne agencije podrobno osvrnuo na sve što HERA čini na hrvatskom plinskom tržištu, dok je Ivana MARKOVIĆ, dipl. ing., direktorica Sektora tehnološkog upravljanja Plinacra pojašnila ulogu operatora transportnog sustava na tržištu plina. Pri tome je izdvojila značajan porast

trgovanja plinom na virtualnoj točki trgovanja, na kojoj je u 2015. godini trgovano 1,3 milijarde m³ plina, što je gotovo 1/2 isporučenih količina. Uz to, napomenula je da podaci s ulaza u transportni sustav i izlaza iz njega pokazuju da je zastavljen trend pada potrošnje plina pa i da je u 2015. godini čak došlo do porasta potrošnje!

Zanimljive projekte koje provodi hrvatski operator sustava skladišta plina, tvrtka Podzemno skladište plina, i koji će uvelike olakšati poslovanje na plinskom tržištu ukratko je predstavio njezin direktor, Krešimir MALEC, dipl. pol., dok je bilo kakve sumnje u kvalitetu plina koji se isporučuje potrošačima otklonio Nikica DUJMOVIĆ, dipl. ing. iz Gradske plinare Zagreb. Potom se doc. dr. sc. Zlatko TONKOVIĆ, dipl. ing. osvrnuo na dosadašnji razvoj distribucije plina na području Slavonije i Baranje, ali i na današnje rezultate i budući razvoj HEP Plina, dok je ciljeve Termoplina, na osnovi kojih namjerava ostati jedna od vodećih energetskih tvrtki u Hrvatskoj, ukratko predstavio Davor HORVAT, dipl. ing.

U zadnjem izlaganju prve tematske cjeline se Damir ŠKUGOR, dipl. ing. iz INA-e požalio na reguliranu cijenu plina koji INA prodaje HEP-u i koja je vrlo niska, kada se uračuna trošak transporta do VTT-a, zbog čega se INA zalaže da se što prije i u tom području uvedu tržišni odnosi, pri čemu će se na natječajima valorizirati vrijednost domaćeg plina kao stabilnog čimbenika sigurnosti opskrbe.

Primjena plina - učinkovita i sigurna

U prvom izlaganju druge tematske cjeline Silvestar ŠANTAK, dipl. ing., ovlaštení energetski certifikator iz Zagreba, najprije je pojasnio zašto plinski kondenzacijski kotlovi imaju ključnu ulogu u europskoj politici poticanja energetske učinkovitosti, a zatim je utjecaj dimnjaka na energetske učinkovitost ložišta izvora topline i cijele zgrade istaknuo Zvonimir BRKOVIĆ, ing., iur. iz tvrtke Schiedel. Nakon toga je kompaktne hibridne plinske sustave (tj. kombinaciju plinskih kondenzacijskih kotlova i dizalica topline) za primjenu u suvremenom graditeljstvu koje nudi Vaillant prikazao Viktor VUŠAK, mag. ing. mech., dok je novu generaciju plinskih kondenzacijskih kotlova koje u svojem programu ima Viessmann predstavila Ivana LAJTMAN, dipl. ing. U sljedećem se izlaganju na nova rješenja koja omogućavaju umreživost opreme za grijanje, hlađenje, klimatizaciju i ventilaciju i cijelog kućanstva efektivno osvrnuo Dino JURISA, dipl. ing. iz Toplinske tehnike Bosch. Nadovezavši se na to, gosp. Josip ZORKO iz tvrtke Testo prikazao je novu generaciju mjerne opreme za primjenu u plinskoj tehnici i dimnjačarstvu, pri čemu sve veću ulogu imaju

Kao i uvijek, pauze za kavu i ručak...

pametni telefoni. I na kraju, slijedeći dvije tradicije u programu Plinarskih foruma: sudjelovanja predavača iz susjedne Bosne i Hercegovine i teme ukapljenog naftnog plina, Ivan RAJIĆ, dipl. ing. iz tvrtke Plinomont iz Međugorja ukratko se osvrnuo na UNP kao alternativu obnovljivim izvorima u vršnim opterećenjima.

Novi izazovi pred distributerima i instalaterima

Program ovogodišnjeg Plinarskog foruma bio je poseban i po tome što su održana dva okrugla stola koji su bili posvećeni problemima koji muče pojedine članove 'plinog lanca', a ponajviše plinoinstalateri i plinoservisere te dimnjačare.

U skladu s time, na prvom okruglom stolu su obrađeni problemi do kojih je došlo zbog pojedinih odredbi Mrežnih pravila distribucijskog sustava (NN 155/2014), Zakona o poslovima i djelatnostima prostornog uređenja i gradnje (NN 78/2015) i Zakona o komori arhitekata i komorama inženjera u graditeljstvu i prostornom uređenju (NN 78/2015). Naime, tim su odredbama postavljeni novi, mnogo stroži zahtjevi za sve koji se bave izvođenjem plinskih instalacija, pri čemu su svi operateri distribucijskih sustava dužni donijeti interna pravila na osnovi kojih

...odlična su prigoda za rasprave...

moгу издавати овлашћенја за добивање статуса овлашћеног извођача плинских инсталација на својем дистрибуцијском подручју. Но, показало се да, ако таква правила буду престога, једноставно их рјетки постојећи овлашћени извођачи могу задовољити, што значи да њихово пословање, па и опстанак на тржишту долази у питање. С друге стране, ако би се уважио предлођени текст правилника о енергетској ефикасности, који се мора донјети на основи Закона о енергетској ефикасности (NN 127/2014), и оператери дистрибуцијских система ће се такођер наћи у незавидном полођају.

... ili za obilazak izložbenih prostora suorganizatora

Kao kao svojevrsan uvod u prvi okrugli stol, nove Tehničke propise o plinskim instalacijama HSUP-P 600 predstavio je Dubravko DUVANČIĆ, dipl. ing. iz GPZ-a, dok je Trpimir BARUN, dipl. ing., također iz GPZ-a pojasnio zašto su morali biti doneseni novi Uvjeti tehničke, stručne i financijske kvalificiranosti za dobivanje/gubitak statusa ovlaštenog izvođača plinskih instalacija na distribucijskom području GPZ-a. Isto tako, izdvojio je i što bi u njima trebalo promijeniti kako bi se omogućilo da plinske instalacije izvede svi koji su i do sada za to imali potrebne kvalifikacije. Konačno,

na energetska učinkovitost kao novi, dodatni teret operatorima distribucijskih sustava upozorio je Zvonimir JEROLIMOV, mag. ing. petrol. iz Sektora za energetiku i zaštitu okoliša Hrvatske gospodarske komore.

Nakon toga, uslijedila je rasprava u kojoj su svoje stavove, razmišljanja, dosadašnju praksu, ali i prijedloge za rješavanje spomenutih problema, osim spomenutih predstavnika GPZ-a, iznijeli i Nediljko BEŠLIĆ, dipl. ing. iz Centra za korisnike Zadar EVN Croatia plina, Veselko BRKIĆ, dipl. ing. iz Čakovca, Srećko EZGETA, dipl. ing., EWE, IWI, kao predsjednik Grupacije distributera i opskrbljivača plinom HGK-a, gosp. Horvat iz Termoplina, gosp. Tihomir MIHALIĆ, predsjednik Sekcije plinoservisera i plinoinstalatera Udruženje obrtnika Grada Zagreba i Zoran ŽIVIĆ, dipl. ing. iz Brod-plina, dok su u ime državnih tijela koja su za tu problematiku nadležna sudjelovale Slavica RADIĆ-VUKOVIĆ,

Okrugli stol okupio je više predstavnika operatera distribucijskih sustava, plinoinstalaterske struke i nadležnih državnih tijela...

... pri čemu je svoja razmišljanja o tome kako bi na obostrano zadovoljstvo trebalo riješiti odnose operatera distribucijskih sustava i plinoinstalatera iznio gosp. Mihalić

dipl. ing. iz MGIPU-a i gđa. Snježana BRUNČIĆ iz MINPO-a. Konačno, u raspravu se konstruktivno uključio i dr. Vištica, istaknuvši važnu ulogu HERA-e u rješavanju svih problema u plinskom gospodarstvu.

Novi izazovi pred dimnjačarstvom

Kao što je spomenuto, tema drugog okruglog stola na ovogodišnjem Forumu bili su problemi u dimnjačarstvu. Glavni naglasak pri tome je bio na nedostajućim zakonima i propisima, zbog čega nerijetko dolazi do prijepora između dimnjačara i drugih članova 'plinskog lanca', ali i nadležnih inspeksijskih i sličnih službi. Istodobno, time je nastavljena tradicija tema iz područja dimnjačarstva na Plinarskim forumima, što će svakako biti

Na okruglom stolu s temom dimnjačarstva, između ostaloga, bilo je riječi o novoj organizaciji dimnjačarske službe u Zagrebu i o odnosima dimnjačara i operatora distribucijskih sustava u više distribucijskih područja u Hrvatskoj...

i u buduće (uostalom, Plinarski forum je jedini preostali stručni skup u Hrvatskoj na kojemu se sustavno raspravlja o temama iz dimnjačarske struke).

Kao uvod u raspravu poslužilo je izlaganje koje je održao Ferdo BARBARIĆ, dipl. ing. iz Centra za forenzička ispitivanja, istraživanja i vještačenja 'Ivan Vučetić' Ministarstva unutarnjih poslova, koji je napomenuo da je, na žalost, u 2015. godini bilo sedam smrtnih slučajeva trovanja ugljičnim monoksidom kao posljedica nepravilnosti u radu plinskih trošila i s njima povezanih dimovodnih sustava, dok je gosp. Duvančić kao jednu od glavnih opasnosti izdvojio kombinaciju plinskog kotla, kuhinjske nape i ventilatora u

stanovima u kojima se koristi suvremena, dobro zabrtvljena stolarija.

Kao i na prethodnom okruglom stolu, uslijedila je rasprava, pri čemu je svoj stav u ime Grupacije dimnjačara HGK-a najprije iznio gosp. Dejan LONČARIĆ. Pri tome je istaknuo kako bi svakako bilo više nego korisno donijeti odgovarajući pravilnik o održavanju dimnjaka, kao ključni propis kojim bi se na razini cijele zemlje odredilo što sve treba činiti, kako i u kojim rokovima i s kojim ovlaštenjima i kvalifikacijama kako bi dimovodni sustavi sigurno i pouzdano obavljali svoju zadaću. Uostalom, donošenje takvog propisa predviđeno je još i Tehničkim propisom za dimnjake u građevinama (NN 3/2007). Nakon toga, novosti u organizaciji dimnjačarske službe, tj. uvođenje jedinstvenog dimnjačarskog koncesionara s ciljem ujednačenosti pravila, obavljanja poslova i kvalitete pruženih dimnjačarskih usluga posebno je iznio mr. sc. Zdenko MECZNER, dipl. ing., zagrebački komunalni redar za dimnjačarske poslove. Pri tome je napomenuo da kod donošenja propisa koji će urediti dimnjačarstvo ne treba 'izmišljati toplu vodu', već se osloniti na propise i praksu nekih drugih zemalja, npr. Njemačke i Austrije, ali i na postojeće hrvatske norme. Nakon toga, način suradnje s dimnjačarima i ulogu dimnjačarske službe na svojim distribucijskim područjima ukratko su prikazali Zlatan HNATEK, dipl. ing. iz Elektrometala - Distribucije plina, Branko ŠANJEK, dipl. ing. iz Termoplina i gosp. Živić. U svakom slučaju, naglašeno je kako su dimnjačari svakako ključni članovi 'plinskog lanca', a povremene nesuglasice do kojih prvenstveno dolazi zbog nedorečenosti ili neujednačenosti odredbi zakona i propisa, treba rješavati međusobnom suradnjom, na obostrano zadovoljstvo. ■

... pri čemu je gosp. Lončarić u ime Grupacije dimnjačara HGK-a iznio svoje prijedloge za rješavanje nagomilanih problema u dimnjačarstvu, prije svega za donošenjem odgovarajućeg propisa o održavanju dimnjaka

Zaključci

Vrijeme koje dolazi za plinsko gospodarstvo svakako će biti izazovno. Glavni razlog za to ponajprije je potpuna liberalizacija tržišta plina koja, prema svim planovima, treba nastupiti završetkom plinske godine 2016/2017. Što će se tada dogoditi, ostaje za vidjeti, no treba reći da je taj proces u svim zemljama do sada prije ili kasnije za posljedicu imao porast cijena plina za krajnje potrošače. S druge strane, stanje na svjetskom plinskom tržištu je takvo da se očekuje daljnji pad cijena plina, što će morati utjecati i na cijene na hrvatskom tržištu. Uz sve to, ostaje nepoznanica kako će završiti priča s pravilnikom o energetske učinkovitosti, odnosno kakav će biti njegov konačni utjecaj na plinsko gospodarstvo. Ipak, ono što u svemu tome daju nadu da može biti bolje je činjenica da je nakon nekoliko godina zaustavljen trend pada potrošnje plina i to unatoč sve većoj primjeni mjera energetske učinkovitosti u zgradarstvu i konkurenciji drugih energenata (posebice obnovljivih izvora: šumske biomase i dizalica topline).

S obzirom na sve to, za očekivati je daljnju konsolidaciju hrvatskog plinskog tržišta, posebice s obzirom na broj operatora distribucijskih sustava i opskrbljivača, a neke najave pokazuju da se ozbiljno ide u smjeru preuzimanja i spajanja pojedinih sudionika na tržištu.

Kada je riječ o plinoserviserima i plinoinstalaterima, ponovno je postalo jasno da većina problema do kojih dolazi u plinskoj struci proizlazi iz neujednačenosti, nedorečenosti i nedostatnosti zakona i propisa i/ili ponekad prestrogom, proizvoljnom pa i pogrešnom tumačenju njihovih odredbi. U skladu s time, nadležna tijela trebaju i dalje raditi na pojednostavljenju pravnog okvira, a međusobni odnosi struka rješavati uvažavanjem i poštivanjem posebnosti i uloge svake od njih s ciljem sigurne i pouzdane primjene plina.

Sve to također vrijedi i za područje dimnjačarstva, pri čemu i sama struka treba nastupiti jedinstveno. Naime, to je jedini put kojim će se nadležnim državnim tijelima ukazati kako stvoriti odgovarajući pravni okvir djelovanja na budućem, liberaliziranom tržištu usluga, na kojem će se morati znati tko, što, kada, kako i zašto mora raditi, ali i kojim će se drugim članovima 'plinskog lanca' pojasniti međusobni odnosi, ponovno na korist krajnjih korisnika plina.

Pitanja i odgovori

Do pitanja i odgovora s ovogodišnjeg i svih dosadašnjih Plinarskih foruma lako se može doći na adresi:

www.em.com.hr/plinarski_forum/pitanja.

Hvala

Kao što je to uobičajeno nakon svakog održanog stručnog skupa, treba zahvaliti svima koji su sudjelovali u njegovom uspješnom ostvarenju, bez obzira na to radi li se o pojedincima, tvrtkama, stručnim udrugama i drugim organizacijama ili pak državnim i drugim upravnim tijelima. Ove godine to su bili:

VISOKI POKROVITELJI:

REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO GOSPODARSTVA

• Ministarstvo gospodarstva,
Zagreb

Ministarstvo graditeljstva
i prostornog uređenja,
Zagreb

Ministarstvo poduzetništva i
obrtu, Zagreb

• Hrvatska energetska
regulatorna agencija,
Zagreb

POKROVITELJ:

Hrvatska stručna dimnjačarska udruga Slavonije i Baranje, Vukovar

POSEBNI SUORGANIZATORI:

• Gradska plinara Zagreb,
Zagreb

HEP Plin, Osijek

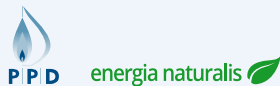
INA, Zagreb

Plinacro, Zagreb

Podzemno skladište plina,
Zagreb

Prvo plinarsko društvo,
Vukovar

Termoplin, Varaždin

SUORGANIZATORI:

Ariston, Zagreb

Dimnjak, Osijek

Dräger Safety, Zagreb

Elimp, Zagreb

EVN Croatia plin, Zagreb

Fasek, Zagreb

HIP, Zagreb

IKOM, Zagreb

Jeremias, Dugo Selo

Lim-mont, Donji Martijanec

Međimurje-plin, Čakovec

MET Croatia Energy Trade,
Zagreb

MRU, Zagreb

PA - EL, Veliko Trgovišće

PGM, Poznanovec

Robert Bosch, Zagreb

Schiedel, Golubovec

Sladović, Zagreb

Tokamak, Zagreb

Univel, Zagreb

Vaillant, Zagreb

Viessmann, Zagreb

Weishaupt, Zagreb

Hvala svima!